

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Základní škola, Praha 4, Křesomyslova 2

1. Identifikační údaje

Školní družina je součástí základní školy, její identifikační údaje jsou totožné a její program vychází ze školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem KŘESOMYSL (Komunikace – Řešení problémů – Sounáležitost – MYšlení – SLušnost)

Předkladatel:

Základní škola, Praha 4, Křesomyslova 2

ředitel: Mgr. Tomáš Najbrt, Ph.D.

telefon: 261215730

e-mail: reditel@zskresomyslova.cz

web: www.zskresomyslova.cz

IČO: 61386201

IZO: 600037177

IZO ŠD: 112300278

Zřizovatel:

Městská část Praha 4

Antala Staška 2059/80b

Praha 4 - Krč

140 46

Platnost dokumentu od:

1. září 2022

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Konkrétní cíle vzdělávání vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který usiluje o naplnění těchto cílů:

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

3. Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků 1. stupně základní školy, kteří jsou přijímáni vždy na jeden školní rok. Na začátku školního roku odevzdá žák řádně vyplněný zápisní lístek s tím, že má možnost se kdykoli během roku odhlásit nebo na určitou dobu docházku přerušit (na základě žádosti rodičů).

Po dobu hlavních, podzimních, zimních a jarních prázdnin se činnost Školní družiny přerušuje.

Provoz školní družiny je rozdělen následovně:

ranní provoz – v době od 6.30 do 7.45 hodin (v případě děleného vyučování v 1. nebo 2. ročníku do 8.45 hodin)

odpolední provoz – v době od 11.45 do 17.30 hodin.

4. Formy vzdělávání

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu Školního vzdělávacího programu školní družiny, každodenní činnost v odděleních školní družiny.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách školní družiny i mimo ně

Zahrnuje všechny mimořádné akce – návštěvy divadelních představení a filmových představení, výstav, výchovně-vzdělávací programy, sportovní akce, oslavu Dne dětí, aktivity připomínající lidové tradice (vánoční trhy, mikulášskou zábavu, Halloween/dušičky, čarodějnice)

Osvětová činnost

Poskytování informací v oblasti prevence rizikového chování.

Individuální práce

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů, práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení.

Možnost spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatele/vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatel/ka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v ranní družině a odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

5. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání respektuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, tedy psychické a fyzické zdatnosti.

Navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Křesomysl a vychází z jeho vzdělávacích oblastí a průřezových témat.

Pro účely vzdělávacího plánu školní družiny byly vybrány zejména následující oblasti (kapitoly):

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme – žáci poznávají nejbližší okolí, život v rodině, ve třídě, ve škole, v obci a společnosti
2. Lidé kolem nás – žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání s lidmi, poznávají význam a podstatu pojmů: tolerance, empatie, vzájemná úcta aj.
3. Lidé a čas – tematický okruh je zaměřen na budování správného režimu dne a jeho dodržování, pěstujeme úctu k času druhých, učíme se využívat svůj čas, využíváme smysluplné volnočasové aktivity
4. Rozmanitost přírody – žáci se seznamují s proměnlivostí a rozmanitostí živé i neživé přírody
5. Člověk a jeho zdraví – v tomto tematickém okruhu mají žáci poznat sami sebe, získávají ponaučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a o odpovědnosti za své zdraví

Umění a kultura

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Klíčové kompetence

Rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

Žák:

- pochopí nutnost přípravy na vyučování, aktivně se účastní didaktických her,
- v rámci sebevzdělávání samostatně čte,
- zdokonaluje se v problémových předmětech,
- hledá odpovědi na otázky,
- získané odpovědi dává do souvislostí.

2. Komunikativní kompetence

Žák:

- je schopen vyjádřit své myšlenky,
- naslouchá ostatním spolužákům, zapojuje se do diskuse,
- ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami,
- kultivovaně komunikuje s vrstevníky i dospělými,

3. Občanské kompetence

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí,
- odmítá útlak a hrubé zacházení,
- respektuje odlišnosti – osobní, kulturní, náboženské atd.,
- dokáže v tísní pomoci – přiměřeně okolnostem,
- zná svá práva a povinnosti,
- dokáže vyhodnotit situaci, dle svých možností,
- chápe a vnímá tradice, historii a kulturu,
- je ohleduplný k přírodě,
- uvědomuje si hodnotu majetku svého i jiných osob.

4. Pracovní kompetence

Žák:

- používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení,
- dokáže pracovat podle instrukcí a návodu,
- váží si práce své i ostatních,
- chrání zdraví své i druhých,
- je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe,
- umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě.

5. Kompetence k řešení problému

Žák:

- při řešení problému dokáže požádat o pomoc druhého,
- nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení,
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí,
- s pomocí vyhledá informace k řešení problémů,
- umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností,
- chápe, že vyhýbání se problémům není řešení.

6. Kompetence sociální

Žák:

- spolupracuje v kolektivu,
- vyjadřuje své názory,
- umí jednat s dospělým i s vrstevníky,
- je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým,

- umí přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problémů,
- zná možnosti, jak vědomě zvládat své emoce a je schopen sebereflexe,
- má upevněny hygienické návyky.

7. Kompetence k trávení volného času

Žák:

- umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic,
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech,
- zná možnosti smysluplného trávení volného času,

Činnost školní družiny je ovlivňována skutečnostmi (riziky), které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost:

- časová rozdílnost při nástupu žáků do družiny po vyučování
- více ročníků v některých odděleních
- kroužky, zájmové činnosti, které paralelně ve škole probíhají a na něž žáci různě odcházejí a následně se do školní družiny vrací
- střídání přítomnosti žáků v rámci jednotlivých činností

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že budova, ve které se činnost školní družiny realizuje, není bezbariérová, nejsme schopni zajistit prostředí pro děti s poruchami hybnosti. Pro ostatní děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Personální oblast:

- dostatečné personální zajištění aktivit,
- zajistit proškolení vychovatelky v dané oblasti.

Technická oblast:

- eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka.

Materiální oblast:

- zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky.

Organizační oblast:

- vymezit formy integrace,
- spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci,

- využívat poradenské pomoci psycholožky Pedagogicko-psychologické poradny, Speciálního poradenského centra,
- pokusit se navázat spolupráci s organizacemi, které se prací s žáky s postižením zabývají.

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Jsou to tyto možnosti:

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

Přijímání účastníků činnosti Školní družiny je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku:

- činnost Školní družiny je určena primárně pro žáky 1. - 3. ročníku, u žáků 4. a 5. ročníku je umožněna docházka v případě nenaplnění kapacity,
- dítě je do Školní družiny přijímáno na základě písemné přihlášky – zápisního lístku,
- do Školní družiny je dítě přihlašováno vždy jen na jeden školní rok,
- doklad o ukončení školního roku ve školní dužině se nevydává.

8. Popis materiálních podmínek

Školní družina má k dispozici vlastní hernu, která je vybavena podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Vybavenost tedy umožňuje práci u stolu i eventuální hru na koberci.

Z herny je přímý vchod do oplocené zahrady se zahradním domkem, stromy, keři a s několika herními prvky. V areálu je rovněž hřiště s umělým povrchem.

Z kapacitních důvodů jsou některá oddělení Školní družiny umístěna v kmenových třídách, kde je rovněž prostor pro hru na koberci.

9. Popis personálních podmínek

U vychovatelek Školní družiny – kvalifikovaných i nekvalifikovaných – požadujeme schopnost:

- empatie při práci s dětmi,
- vytvořit příznivé a bezpečné klima,
- organizovat různé činnosti,
- motivovat žáky,
- zajistit dodržování bezpečnostních předpisů.

10. Popis ekonomických podmínek

Provoz Školní družiny je financován z několika zdrojů: z finančních prostředků ze státního rozpočtu, z příspěvku zřizovatele a z poplatků rodičů.

Výše poplatků je stanovena vždy na začátku školního roku a splatnost je možná v měsíčních či pololetních splátkách. Platba může být snížena nebo prominuta dle pravidel uvedených ve vyhlášce č 74/2005. Sb. o zájmovém vzdělávání.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatel/ka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte,
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí,
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů),
- bezpečné pomůcky – vychovatel/ka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek,
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatel/ka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým

pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli,

- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – školní budova, školní jídelna, Školní družina, tělocvična, hřiště, zahrada
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovu školy a prostor Školní družiny zodpovídá vychovatelka maximálně za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba,
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou první pomoci

Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatel/ka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatel/ka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatel/ka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími rizikovými jevy – vychovatel/ka se pedagogickým působením snaží zabránit rizikovému chování
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatel/ka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatel/ka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

12. Zveřejnění školního vzdělávacího programu Školní družiny

Školní vzdělávací program Školní družiny je veřejně přístupný na nástěnka a je možné do něj nahlížet a pořizovat z něj opisy a výpisy.

13. Stanovení časového plánu příležitostné činnosti ve Školní družině

- přivítání prvňáků (září)
- vytváření sociálních vazeb v jednotlivých odděleních (září - říjen)
- Halloween (říjen)
- Vánoční trhy (prosinec)
- Karneval (únor)
- Velikonoční výtvarná dílna (březen)
- „Čarodějnický rej“ (duben)
- Mezinárodní den matek – výroba dárků (květen)
- Mezinárodní den dětí – den soutěží a her (červen)
- divadelní představení, sportovní odpoledne, výtvarné a pracovní dílny, režie vlastních představení, nocování ve Školní družině, výlety na konci školního roku

14. Pravidelná činnost ve školní družině

- ranní družina – doba před začátkem vyučování, která zahrnuje organizovanou činnost (klidové hry) a spontánní činnost (stavebnice, stolní a deskové hry, kreslení, vybarvování, puzzle, individuální hry)
- hygiena a kultura stolování – doba ve školní jídelně
- odpočinková a rekreační činnost – spontánní činnost v herně nebo na školní zahradě vedoucí k relaxaci a odreagování po školní výuce
- příprava na vyučování – didaktické hry, matematické a vědomostní soutěže, kvízy, hlasité čtení, prohlubování školních znalostí
- pravidelné bloky – BESIP, pravidla slušného chování, kultura, sport, zvyky, tradice, obyčej, literatura (dětské knihy, autoři, ilustrátoři, četba na pokračování), hudba, zpěv, rytmické hry